

Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep
0030 OSLO

Oslo, 8. oktober 2007

Høring NOU 2007:10 – hvitvaskingsloven

Vi viser til departementets brev av 24. august 2007, ref. 07/3692 FM PCB.

Som organisasjon for bilforhandlere og bilverksteder har Bilbransjeforbundet følgende merknader til lov-/forskriftsutkastet i NOU 2007:10:

Generelt om loven

Hvitvaskingsloven, både den nåværende og forslaget til ny lov, er komplisert og vanskelig tilgjengelig, antagelig i særdeleshet for rapporteringspliktige forhandlere av gjenstander. Lovens bestemmelser om den såkalte risikobaserte kundekontrollen og de situasjonsavhengige pliktene som her pålegges forhandlerne knyttet til registrering av opplysninger om kundene, avhengig av om disse er fysiske eller juridiske personer, er alt annet enn enkle å forholde seg til i praksis for forhandlere. Det samme gjelder forslaget § 14 om forsterkede kontrolltiltak.

Minst like problematisk er det for forhandlerne å etterleve bestemmelsene om undersøkelse og rapporteringsplikt i lovforslagets §§ 16 og 17 (gjeldende lovs § 7) ved mistanke om at de pengene det betales med stammer fra en straffbar handling. Våre bilforhandlermedlemmer har naturlig nok liten eller ingen erfaring med hensyn til å bedømme hvilke forhold knyttet til transaksjonen som kan/bør gi mistanke om straffbare forhold, og i enda mindre grad kan det forventes at de har innsikt i hvordan det skal foretas undersøkelser som kan bidra til å bekrefte eller avkrefte en slik mistanke. Illustrerende i så måte er at Økokrim mottar rapporter fra en rekke bilforhandlere uten at det påpekes konkret mistanke om straffbare forhold. Dette kan tyde på at forhandlerne foretar innrapportering for å være på den sikre siden, noe forhandlerne etter vår oppfatning ikke kan bebreides for.

Berørte myndigheter har her en betydelig oppgave med hensyn til å legge forholdene til rette for at forhandlerne kan følge opp sine plikter etter loven. Det etterlyses veiledning i form av bransjerettet, praktisk vinklet informasjon som kan være skriftlig, men også opplæring på annen måte f.eks i form av kurs er ønskelig. Vi har selvsagt en plikt til å orientere våre medlemmer om innholdet i hvitvaskingsloven, noe vi også har gjort, men

vår kompetanse på dette området er ikke tilstrekkelig til å kunne gi medlemmene den nødvendige bistand.

For øvrig mener vi at loven kan og må utformes på en måte som gjør den vesentlig mer oversiktlig og tilgjengelig for brukerne, f.eks ved at forhandlerens plikter samles i et eget kapittel.

Annet

Salg av tjenester

Vi gir vår tilslutning til forslaget om at lovens anvendelsesområde ikke utvides til også å omfatte salg av tjenester. Når det gjelder de næringene vi organiserer, vil vi anta at kostbare bilreparasjonstjenester i enda mindre grad enn ved bilkjøp gjøres opp med kontanter.

Plikt til å foreta kundekontroll

Det foreslås plikt for forhandlere til å foreta kundekontroll ved alle transaksjoner i kontanter på kr. 40 000 eller mer, selv om det ikke foreligger mistanke om at pengene er utbytte av en straffbar handling. Begrunnelsen for forslaget er at den gjeldende regelen hvor den absolutte plikten til å foreta kundekontroll først utløses ved kontanttransaksjoner over kr. 100 000,-, er unødvendig komplisert. Dessuten anses det som uheldig at forhandleren i forbindelse med identitetskontrollen pålegges å vurdere om transaksjonen fremstår som mistenkelig. Vi mener at den gjeldende regelen på dette området bør beholdes, i det forhandleren i så fall ikke behøver å foreta kundekontroll ved transaksjoner under kr. 100 000,- som fremstår som "normale". Vi er for så vidt enige i at gjeldende regel kan være noe komplisert, men anser denne som vesentlig mindre komplisert enn mange av de øvrige bestemmelsene i loven som forhandlerne må forholde seg til. Dessuten må forhandleren ved gjennomføring av forslaget i relasjon til rapporteringsplikten likevel vurdere om transaksjonen er mistenkelig, og foreta nærmere undersøkelser omkring dette.

Forbud mot kontantbetaling

Etter vår oppfatning er det bør vurderes et forbud mot kontantbetaling for gjenstander utover et nærmere angitt beløp. Vi forstår det slik at berørte myndigheter vil se nærmere på dette i lys av ytterligere erfaringer med det nåværende regelverket. For øvrig går vi ut fra at den enkelte forhandler i dagens situasjon etter eget valg kan motsette seg å motta så store beløp i kontanter som det her dreier seg om, uansett om formålet med et slikt valg er å unngå rapporteringsplikt etter hvitvaskingsloven.

Interne rutiner og systemer

Lovforslagets § 22 pålegger rapporteringspliktige å ha forsvarlige interne kontroll- og kommunikasjonsrutiner for å sikre oppfyllelse av lovens plikter. Det nærmere innholdet i slike rutiner sies det lite om.

Når det gjelder bilforhandlerne, vil oppgjør for et bilsalg i form av kontanter bare skje helt unntaksvis. Det vil følgelig kunne gå lang tid mellom hvert salg av denne typen. For at en forhandler skal bli omfattet av loven som rapporteringspliktig, er det imidlertid nok med ett kontantsalg på kr. 40 000,- eller mer. Dette vil igjen utløse en plikt til å etablere rutiner som nevnt, så vidt vi forstår med varig virkning. Etter vår oppfatning fremstår det som både urimelig og unødvendig at forhandlere som sjelden og helt unntaksvis involveres i transaksjoner av den typen som loven rammer, skal måtte iverksette et internt kontroll- og opplæringssystem som er både omfattende og belastende. Det er etter vår oppfatning ikke noe rimelig forhold mellom kravet til rutiner og graden av risiko for ulovlige transaksjoner ved kjøp hos disse forhandlerne. Relatert til den enkelte forhandler må det derfor forslagsvis kreves et minste volum av transaksjoner som omfattes av loven innenfor et angitt tidsrom, før plikten til etablering av interne kontrollsystemer inntreffer.

Vennlig hilsen
Norges Bilbransjeforbund

Fredrik Lohne